

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.
(การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี)
ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

เพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗วรรคสอง กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ รับฟังความคิดเห็นผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานกิจการยุติธรรม www.oja.go.th และผ่านทาง <http://lamp.oja.go.th/> (เว็บไซต์กฎหมายของสำนักงานกิจการยุติธรรม)

๑.๒ จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรอิสระ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม องค์กรอิสระ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และประชาชนทั่วไป จำนวน ๒ ช่องทาง โดยมีรายละเอียดจำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๑) รับฟังความคิดเห็นผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานกิจการยุติธรรม www.oja.go.th และผ่านทาง <http://lamp.oja.go.th/> (เว็บไซต์กฎหมายของสำนักงานกิจการยุติธรรม) จำนวน ๑ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๒) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี) จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมปีปี ๒๐๖ โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

๓.๑ พื้นที่ : กรุงเทพมหานคร และผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน

๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย : ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม องค์กรอิสระ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม ได้แก่ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมสุขภาพจิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน

ศาลยุติธรรม ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาก่อการพัฒนารัฐบาลและเยาวชนในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์การยูนิเซฟประเทศไทย มูลนิธิเพื่อการฟื้นฟูพัฒนาเด็กและครอบครัว (ฟอร์เด็ก) มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว มูลนิธิสายเด็ก ๑๓๘๗ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ศูนย์พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็ก (Mercy Centre) มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย สภานายความอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และประชาชนผู้สนใจ

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

จากการเปิดรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี) ได้มีการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญ ได้ ๘ ประเด็น ดังนี้ ๑) สภาพปัญหาในปัจจุบัน ๒) องค์ความรู้ที่ใช้ในการพิจารณาแก้ไขกฎหมาย ๓) บริบททางสังคม/วัฒนธรรม/ครอบครัว ๔) แนวทางการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเรื่องการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี ๕) ผลกระทบจากการแก้ไข ๖) รูปแบบความคิดทางสังคม (Social mindset) ๗) กลไกการดำเนินงานตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๓ วรรคสอง และ ๘) แนวทางกฎหมายระหว่างประเทศ

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

ความเห็นของผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม องค์การอิสระ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และประชาชนผู้สนใจ ต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี) ในภาพรวม เห็นพ้องกับการเสนอร่างกฎหมาย และการศึกษาแนวทางการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี ที่กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมเสนอ ทั้งนี้สามารถสรุปเป็นประเด็นความเห็นได้ ดังนี้

๑) สภาพปัญหาในปัจจุบัน

(๑) เมื่อได้พิจารณาจากสถิติปัจจุบันจากกรมคุมประพฤติ เห็นได้ว่าสถิติการคุมประพฤติเด็กในช่วงอายุระหว่างสิบปีถึงสิบสี่ปี มีจำนวนลดน้อยลงทุกปี

(๒) ในปัจจุบันนอกเหนือจากการพิจารณาช่วงอายุเด็กที่กำหนดให้ต้องรับโทษแล้ว ยังต้องพิจารณาจากประเภทคดีที่เด็กกระทำผิดด้วยว่ามีความร้ายแรงหรือไม่ รวมถึงรูปแบบความซับซ้อนของการกระทำความผิดของเด็กประกอบ เพราะในปัจจุบันเด็กกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

(๓) ในปัจจุบันยังมีกลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดอยู่มาก คือ มีพฤติกรรมที่คบหาสมาคม หรือใช้ชีวิตนอกกลุ่มนอกทาง แม้ว่ากฎหมายจะยังเอาผิดไม่ได้ แต่ต่อไปเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น หากมีการกระทำความผิดก็ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ถ้าไม่เริ่มแก้ไขตั้งแต่แรก กระบวนการยุติธรรมก็จะรับภาระมากขึ้น ส่วนสถิติการดำเนินคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดนั้นพบว่าเด็กกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น คดีที่เกี่ยวกับเอกสาร การฉ้อโกงประชาชน การฟอกเงิน รวมถึงการมีส่วนร่วมกับองค์กรอาชญากรรม เป็นกรณีที่กลุ่มเครือข่ายอาชญากรนั้นใช้ประโยชน์จากเด็กในการกระทำความผิด

(๔) ในปัจจุบันเด็กมีการเข้าถึงความรู้ในลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ก็รวดเร็วมากขึ้น ซึ่งเด็กยังขาดการไตร่ตรองในการรับสื่อ จึงก่อให้เกิดการกระทำผิดจากการเลียนแบบสื่อต่างๆ ได้

(๕) คดีที่นักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับมากที่สุด คือ เรื่องยาเสพติด แม้จะมีการขยายอายุเด็กจากสิบปีเป็นสิบสองปี เด็กในกลุ่มนี้ก็ยังคงถูกชักจูง และเข้าไปเกี่ยวข้องได้ง่าย

๒) องค์ความรู้ที่ใช้ในการพิจารณาแก้ไขกฎหมาย

(๑) ในการจะแก้ไขกฎหมายต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของเจตนารมณ์ของกฎหมาย และมีเหตุผลในการแก้ไขกฎหมายให้ชัดเจน เนื่องจากกฎหมายแต่ละฉบับมีเหตุผลในการออกกฎหมายที่แตกต่างกัน

(๒) ทฤษฎีในทางอาชญาวิทยามีส่วนสำคัญในการนำมาพิจารณาประกอบการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษของเด็ก ซึ่งแต่เดิมมีสำนักอาชญาวิทยาคลาสสิก หรือสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม ที่คำนึงถึงหลักในเรื่องของ free will (เจตจำนงอิสระ) แต่เมื่อมีการพัฒนาไปมากขึ้นจะเริ่มมีการจำแนกบุคคล และใช้หลักเจตจำนงกำหนดไม่ใช่เจตจำนงอิสระอีกต่อไป ดังนั้นเมื่อเป็นการกระทำผิดของเด็กจึงต้องใช้กระบวนการโดยเฉพาะ ไม่ใช่กระบวนการแบบผู้ใหญ่

(๓) วิทยาการในทางการแพทย์มีส่วนสำคัญในการนำมาพิจารณาเช่นกัน เพราะในทางการแพทย์ไม่ได้ดูแลเรื่องสรีระวิทยา แต่ดูในด้านของสภาพจิตใจและโรคต่างๆ ประกอบด้วย

(๔) วิทยาการในด้านจิตวิทยาทั้งจิตวิทยาครอบครัวไทย ซึ่งประเทศไทยมีความเป็นเอกลักษณ์ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ รวมถึงจิตวิทยาเด็ก ใช้ในการจำแนกเรื่องของเพศและวัย จะส่งผลถึงพัฒนาการที่แตกต่างกันระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย ประเภทของความผิด หากเป็นเด็กหญิงจะมีคดีตบตี ทะเลาะวิวาทน้อยกว่าเด็กชาย แต่ในเรื่องการกระทำผิดไม่มีประเทศไหนกำหนดในเรื่องเพศไว้ จึงเป็นเรื่องที่ใช้ประกอบการจัดการเท่านั้น

(๕) ในการพิจารณาแก้ไขกฎหมายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก (The Best Interests of the Child) เป็นสำคัญ โดยต้องคุ้มครองระหว่างเด็กที่กระทำความผิดและเด็กที่เป็นเหยื่อให้เกิดความสมดุลกัน หากเด็กจำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจริงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็จำเป็นต้องให้เข้าไปสู่กระบวนการยุติธรรม แต่สิ่งสำคัญคือจะทำอย่างไรให้เด็กที่เข้าไปสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว สามารถออกมาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้และเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในอนาคตต่อไป

๓) บริบททางสังคม/วัฒนธรรม/ครอบครัว

(๑) ในบริบทของสังคมไทย อายุของเด็กนั้นต้องพิจารณาแยกระหว่างสังคมในเมืองและสังคมชนบทด้วย เนื่องจากเห็นว่าเด็กอายุ ๑๒ ปีในสังคมเมืองจะมีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเด็กอายุ ๑๒ ปี ในสังคมชนบท เพราะความเจริญทางสังคม และการเรียนรู้ทางสังคมนั้นมีสูงกว่า หรือกรณีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวของเด็กในแต่ละพื้นที่ อาจจะมีปัจจัยที่ทำให้เด็กต้องมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีความรู้เท่าทันสังคมมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม รวมถึงต้องมีการวิเคราะห์ในเรื่องของเพศด้วย เพราะว่าเด็กผู้หญิงมีวุฒิภาวะการเจริญเติบโตมากกว่าผู้ชายในช่วงการเข้าสู่วัยรุ่น จึงจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลทางสังคมศาสตร์ด้วย

(๒) จากประสบการณ์การสืบพยานเด็กตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ กรณีเด็กกระทำความผิด นักสังคมสงเคราะห์ไม่ได้ใช้อายุเด็กเป็นเกณฑ์ เนื่องด้วยนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าปัจจุบันเด็กนั้นเกิดมาจากพ่อแม่ที่มีอายุน้อย (พ่อแม่อายุน้อยสุด ๑๓ ปี) ซึ่งเป็นพ่อแม่ที่ยังมีวุฒิภาวะไม่มากพอในการดูแลเด็ก รวมถึงความรับผิดชอบ ประสบการณ์ในชีวิต และการแยกแยะถูกผิด ที่ยังมีไม่มากพอเช่นกัน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถกระทำผิดได้จากการเลี้ยง

ดูที่ไม่เหมาะสมของพ่อแม่ อายุจึงไม่ใช่ปัจจัยหลักที่นักสังคมสงเคราะห์ให้ความสำคัญเท่ากับปัจจัยทางครอบครัว ดังนั้น จะพิจารณาจากอายุอย่างเดียวไม่ได้ ต้องพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย

๔) แนวทางการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเรื่องกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี

(๑) นอกเหนือจากแก้ไขประมวลกฎหมายอาญากำหนดอายุที่เหมาะสมกับการที่จะมีความรับผิดชอบทางอาญาแล้ว เมื่อสามารถกำหนดอายุที่เหมาะสมได้แล้ว จะต้องมีความหมายที่จัดระบบรองรับเด็กในกลุ่มที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องมีความรับผิดชอบทางอาญาให้ชัดเจนด้วย

(๒) ในการแก้ไขต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสังคมในช่วงเวลานั้นๆ โดยแบ่งได้เป็น ๓ แนวทาง คือ ๑) คงเดิมโดยให้เด็กอายุไม่เกินสิบปีไม่ต้องรับโทษ ๒) แก้ไขโดยย้อนกลับไปที่ให้เด็กอายุไม่เกินเจ็ดปีไม่ต้องรับโทษ และ ๓) เพิ่มอายุเด็กเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบสองปีไม่ต้องรับโทษ โดยเมื่อพิจารณาจากการกำหนดอายุเด็กของต่างประเทศพบว่า มีตัวเลขอยู่ ๓ กลุ่ม คือ ๑๒ ปี (ประเทศอินโดนีเซีย เบลเยียม เนเธอร์แลนด์) ๑๔ ปี (ประเทศญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เยอรมัน และเวียดนาม) และ ๑๕ ปี (ประเทศฟินแลนด์ ฝรั่งเศส และลาว) เห็นได้ว่าประเทศลาวมีวัฒนธรรม แนวคิดคล้ายคลึงกับประเทศไทย แต่ที่เลือกอายุ ๑๕ ปี เพราะลาวเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และสาเหตุที่ประเทศฝรั่งเศสเลือกอายุ ๑๕ ปี เพราะแนวคิดในการสั่งสอนเด็กแตกต่างกับประเทศไทยมาก

(๓) การแก้ปัญหาคือการแก้ปัญหาคือต้นเหตุ ไม่ใช่แก้ปัญหาลูกเหตุ โดยการแก้ที่ต้นเหตุ คือ ครอบครัวหรือสภาพแวดล้อม และบางกรณีอาจต้องให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมรับผิดชอบกับเด็กด้วย ดังนั้นก่อนมีลูกควรมีการอบรมพ่อแม่ รวมถึงคุณครูอนุบาล เพราะเป็นพื้นฐานของเด็กก่อนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

(๔) เห็นด้วยกับร่างตามเหตุผลที่มีการเสนอขอแก้ไขว่าให้สอดคล้องกับกลไกของ UPR เป็นไปตามเหตุผลทางการแพทย์ว่าเด็กอายุสิบสองปียังมีพัฒนาการทางสติปัญญาที่ไม่เพียงพอ แต่เห็นว่าควรแก้ไขมาตรา ๗๓ วรรคสองด้วย โดยให้นำผู้ปกครองเข้ามาร่วมด้วยนอกจากการใช้กลไกเดิมที่มีอยู่ เช่น การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรม ส่วนกรณีเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะไม่สามารถนำเกณฑ์อายุเด็กตามปกติมาใช้บังคับได้

๕) ผลกระทบจากการแก้ไข

(๑) ในการแก้ไขต้องพิจารณาให้เหมาะสมว่าเมื่อมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในมาตรา ๗๓ แล้วจะก่อให้เกิดผลกระทบในมาตราอื่นๆ หรือไม่ เช่น มาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา รวมไปถึงระดับของนโยบาย ต้องมีจุดยืนที่ชัดเจนว่านโยบายในเรื่องเด็กของประเทศไทยจะคุ้มครองแค่ไหน อย่างไร และต้องพิจารณาในเรื่องของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลเด็กกลุ่มนี้ให้ชัดเจนด้วย

(๒) ในการแก้ไขกฎหมายนี้ บางกรณีไม่สามารถนำอายุของเด็กมาพิจารณาได้ เพราะเด็กอาจไม่มีวุฒิภาวะหรือความคิดที่ตรงตามอายุ

(๓) ในการแก้ไขกฎหมายโดยเปลี่ยนอายุเด็กจากสิบปีเป็นสิบสองปี ต้องมีการศึกษาผลกระทบว่ามีผลดีมากกว่าผลเสียหรือไม่ และจะมีมาตรการในการรองรับหรือไม่ที่จะไม่ให้เด็กกลุ่มดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอีก

(๔) เป้าหมายสูงสุดของกระบวนการยุติธรรม คือ จะทำอย่างไรไม่ให้เด็กกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งในทางทฤษฎีมีทางเลือกอื่นที่ไม่ต้องนำเด็กเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพราะการนำเด็กอายุน้อยเท่าไรเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ผลกระทบที่ตามมาคือเกิดการกระทำความผิดซ้ำ ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมจึงควรต้องศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อหาวิธีที่ดีที่สุดสำหรับการจัดการกับปัญหาการกระทำความผิดในเด็กให้รอบคอบ

และจากการศึกษาวิจัยพบว่ามาตรการคุ้มครองเด็กผู้กระทำความผิดนั้นยังไม่ครอบคลุม ดังนั้นจึงควรกำหนด มาตรการในการคุ้มครองเด็กทั้งเด็กที่กระทำความผิดและเด็กผู้ถูกระทำให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๖) รูปแบบความคิดทางสังคม (Social mindset)

ในการแก้ไขกฎหมายต้องทำให้สังคมเข้าใจว่ากฎหมายไม่ได้ต้องการคุ้มครองเฉพาะเด็กที่กระทำความผิดเท่านั้น แต่ต้องการให้โอกาสเด็กในการแก้ไขและพัฒนาตนเองในความผิดบางประเภท รวมถึงต้องมีการปรับทัศนคติของสังคมเกี่ยวกับมุมมองต่อเด็กที่กระทำความผิด เพราะบางกรณีเด็กที่กระทำความผิดเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษ อาจสนับสนุนและพัฒนาให้เด็กเหล่านี้พัฒนาไปในทางที่ถูกต้องในอนาคตได้ ซึ่งการส่งเสริมและปรับทัศนคติความคิดของสังคมจะส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนในหลายภาคส่วน ไม่ใช่แต่เฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎหมายในเรื่องนั้นๆ โดยตรง เพื่อให้กฎหมายที่แก้ไขออกมาใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗) กลไกการดำเนินงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๓ วรรคสอง

(๑) การนำเอาเด็กที่กระทำความผิดไปอยู่ในที่แห่งอื่นที่ไม่ใช่ที่บ้านของเด็ก ตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง ที่กำหนดให้มีการส่งตัวเด็กให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก เพื่อนำเข้าไปสู่สถานแรกรับ สถานคุ้มครองเด็กนั้นได้มีการติดตามหรือวิจัยหรือไม่ว่าเกิดผลอย่างไร หากยังไม่มีผลชัดเจนในส่วนนี้ ทำให้ยังเกิดความลังเลในเรื่องของการปรับอายุเด็กขึ้นเป็นสิบสองปี และยังคงเชื่อมั่นในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ อยู่ เพราะมีทั้งมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีก่อนฟ้องโดยสถานพินิจ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีหลังฟ้องโดยศาล และมาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดีโดยศาล ทั้งหมดเป็นกระบวนการที่ทำงานร่วมกันระหว่างศาล ผู้พิพากษาสมทบ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เด็กและครอบครัว เหยื่อ หรือสถานศึกษาหากมีความจำเป็น รวมไปถึงหน่วยงานเอกชนบางหน่วยงานก็เข้ามามีส่วนร่วมด้วย เช่น รับเด็กไปฝึกหรือพัฒนาให้เด็กได้รับการเสริมสร้างทักษะที่เหมาะสม จึงเห็นว่าแนวทางแบบนี้เหมาะสม เพราะไม่ได้มีการนำเด็กออกไปจากสังคม ดังนั้นหากสามารถตอบได้ว่าการใช้มาตรการตามมาตรา ๗๓ วรรคสองนั้นเหมาะสม เรื่องอายุของเด็กจะไม่ใช่ปัญหา โดยควรพิจารณาในเรื่องกระบวนการมากกว่า

(๒) หากสามารถแสดงให้เห็นว่าแนวทางการคุ้มครองสวัสดิภาพสามารถดำเนินการให้เหมาะสมกับเด็กได้ การเพิ่มอายุเด็กจะสามารถทำได้ง่ายขึ้น ซึ่งแนวทางในการคุ้มครองสวัสดิภาพตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง คือ กรณีพนักงานสอบสวนเห็นว่าเด็กมีอายุไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องรับโทษทางอาญา หรือเป็นผู้ต้องหาที่อ่อนความรับผิดชอบทางอาญา พนักงานสอบสวนจะแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ คือ บุคคลตามมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เช่น ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในทางปฏิบัติบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถดำเนินการได้แม้จะมีหน้าที่ แต่จะมีพนักงานเจ้าหน้าที่อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมีวิธีดำเนินการ คือ พนักงานเจ้าหน้าที่จะรับเรื่องไปพิจารณา โดยเด็กไม่จำเป็นต้องถูกพาดจากพ่อแม่ เว้นแต่บางรายพนักงานเจ้าหน้าที่อาจประเมินว่าไม่สมควรให้กลับคืนสู่พ่อแม่ โดยในการดำเนินการต้องมีการรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอและจะจัดให้มีการประชุมสหวิชาชีพ ถ้าต้องดำเนินการที่เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเด็ก ต้องเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่ง เช่น การสั่งให้เข้าไปยังสถานคุ้มครอง การส่งเข้าสถานสงเคราะห์ หรืออาจสั่งให้มีการแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพ และนำไปแก้ไขตามกระบวนการที่เหมาะสม

(๓) กรมกิจการเด็กและเยาวชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๓ วรรคสอง ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่ในปัจจุบันเกิดปัญหา

เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีสำนักงานประจำ แต่มาจากองค์กรต่างๆ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีจำนวนค่อนข้างน้อย บางจังหวัดไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่เลย ซึ่งต้องได้รับการแก้ไข แต่อย่างไรก็ดีเด็กที่เข้ามาสู่กระบวนการตามมาตรา ๗๓ วรรคสองนั้น มีจำนวนไม่มาก ใน ๑ ปีมีประมาณ ๑๐๐ คน ถ้าจะเพิ่มอายุเด็กจากสิบปีเป็นสิบสองปีจำนวนเด็กน่าจะเพิ่มเป็น ๒๐๐ คน ซึ่งยังคงมีจำนวนไม่มาก ซึ่งยังคงเพิ่มได้เพื่อประโยชน์ของเด็ก

(๔) ในปัจจุบันมีระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรณีเด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ถ้าเด็กไม่สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวได้ อาจหาครอบครัวทดแทนให้เพื่อป้องกันมิให้เด็กไปกระทำความผิดซ้ำ แต่ปัจจุบันกลับไม่ได้รับแจ้งข้อมูลจากพนักงานสอบสวนมากนัก และในการตั้งครอบครัวทดแทนจะให้มีการประชุมคณะกรรมการสหวิชาชีพและสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะเข้ามาเป็นครอบครัวทดแทนได้ โดยให้มีการขึ้นบัญชีไว้ ซึ่งรัฐจะมีค่าใช้จ่ายในการสงเคราะห์เด็กเป็นรายเดือนไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน

(๕) ปัจจุบันอาจจะยังไม่มีข้อมูลว่ามีการใช้มาตรา ๗๓ วรรคสองอย่างชัดเจน กรณีที่พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก มีกรณีลักษณะนี้มาน้อยเพียงใด เพราะเท่าที่ผ่านมาอาจจะไม่มีการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเลย เช่นนี้จะมีการออกอย่างไรที่จะทำให้สังคมดีขึ้น เนื่องจากมีข้อมูลว่าแม้จะเข้าสู่ศูนย์ฝึกอบรมแล้ว แต่เมื่อเด็กออกมา ก็เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีก

๘) แนวทางกฎหมายระหว่างประเทศ

(๑) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการด้าน UPR (Universal Periodic Review) ซึ่งนอกจากการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๓ จะสอดคล้องกับ UPR แล้ว ยังสอดคล้องกับ ICCPR (กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง) ในข้อที่ ๑๔ ที่กำหนดว่าในกรณีของบุคคลที่เป็นเด็กหรือเยาวชน วิธีพิจารณาความให้เป็นไปโดยคำนึงถึงอายุและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติของบุคคลนั้น และยังสอดคล้องกับ CRC (อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก) ข้อ ๔๐ อีกด้วย พร้อมทั้งมีกฎหมายกรุงปักกิ่ง ที่ให้กำหนดโดยคำนึงถึงวุฒิภาวะทางอารมณ์ จิตใจ สติปัญญาของเด็ก นอกจากนี้ยังมีธรรมเนียมกรุงโรมของศาลอาญาระหว่างประเทศจะไม่ดำเนินคดีกับเด็กอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ซึ่งจากที่ศึกษาจากอนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ยังไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดอายุเด็กไว้ที่ ๑๒ ปี แต่จะกำหนดเป็นแนวทางกว้างๆ ไว้ อย่างไรก็ตามมีเอกสาร General Comment ของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นการตีความอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับที่ ๑๐ มีการกำหนดอายุ ๑๒ ปีไว้ได้ แต่ไม่ได้ถือเป็นข้อจำกัดให้ต้องปฏิบัติตาม

(๒) ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกำหนดให้ประเทศภาคีกำหนดอายุขั้นต่ำที่จะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย แต่ไม่ได้มีการกำหนดตัวเลขว่าอายุต้องเป็นเท่าไร และในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองก็ไม่ได้มีการกำหนดตัวเลขไว้เช่นกัน ดังนั้น การกำหนดอายุเด็กว่าเป็น ๑๒ ปีจึงไม่ใช่พันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ แต่การกำหนดตัวเลขอายุมีปรากฏในส่วนที่ไม่ได้เป็นกฎหมาย คือหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ยังไม่ได้มีพันธะ แต่อายุที่มีการกล่าวถึงอย่างมากใน UN คือ ๑๒ ปี แต่อย่างไรก็ดีแม้จะไม่ได้มีการบังคับในทางระหว่างประเทศ แต่ก็มีคำแนะนำและทบทวนในเรื่องสิทธิมนุษยชนอยู่ตลอดความเห็นในเรื่องอายุ ๑๒ ปี จึงเป็นตัวเลขที่มีความเหมาะสม แต่ก็สามารถปรับเปลี่ยนได้

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

สำหรับคำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นนั้น กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้นำเสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี) พร้อมกับ

ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นสำคัญที่สนับสนุนการแก้ไขกฎหมาย ไปพร้อมกับการให้ความเห็นของหน่วยงาน ซึ่งเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องนั้น ประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้ (๑) ประวัติการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา แก้ไขประเด็นอายุของเด็กที่กระทำความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ (กฎหมายเดิม) (๒) เหตุผลทางการแพทย์ และทฤษฎีอาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้อง (๓) มาตรการสำคัญในการดูแลเด็ก (๔) มาตรการทดแทนการลงโทษ (๕) สถิติ และข้อมูลต่างประเทศที่น่าสนใจ และ (๖) ที่มาของการจัดทำร่างกฎหมาย (ข้อเสนอแนะภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) ของประเทศไทย) ซึ่งเนื้อหาสาระของข้อมูลทางวิชาการดังกล่าว สนับสนุนและสอดคล้องกับการปรับอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี และความเห็นของหน่วยงานสอดคล้องกันว่า เห็นพ้องด้วยกับการปรับแก้ไขอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคriminal และเป็นผลดีกับเด็กมากกว่าการนำเด็กที่มีวุฒิภาวะ สติปัญญา การเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย และจิตใจ ไม่เพียงพอและไม่พร้อมให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพราะจะสร้างการเรียนรู้ที่อาจส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ จากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการในการเรียนรู้ หรือกระบวนการดูแล มาตรการที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กในช่วงอายุดังกล่าว การศึกษา ครอบครัว และสังคม จึงเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการเตรียมความพร้อมของเด็กในการใช้ชีวิตไปตามช่วงวัย ซึ่งในเรื่องนี้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการปฏิบัติงานโดยตรง โดยได้มีการกำหนดวิธีปฏิบัติ กระบวนการดำเนินงาน รวมถึงมีมาตรการรองรับที่ดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบัน

๗. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

๑) กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมากำหนดประเด็น แนวทางในการศึกษา ค้นคว้า และจัดทำข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องต่อการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปีเพิ่มเติม เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาและจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี) ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดสรุปประเด็นและแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า และจัดทำข้อมูลทางวิชาการเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) การพิจารณาออกบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ครอบคลุมในด้านการคุ้มครองสิทธิเด็กตามมาตรการและกลไกระหว่างประเทศ การแก้ไขปัญหทั้งระบบ การใช้มาตรการการมีส่วนร่วมของครอบครัว การกำหนดกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กที่เหมาะสม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น

(๒) การเชื่อมโยงกระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มารองรับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี รวมทั้งการพิจารณามาตรการทางเลือกที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งกระบวนการแรก รับ ส่งต่อ ฟันฟู แก้ไข และการกลับคืนสู่สังคม เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็ก

(๓) การผลักดันร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวในระยะต่อไป ได้มีการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็น เกี่ยวกับอาชญาวิทยา แนวทางทางการแพทย์ จิตวิทยาครอบครัวไทย จิตวิทยาเด็ก สภาพสังคม วัฒนธรรม รวมไปถึงแนวทางการแก้ไข ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมาย และทำให้การจัดทำข้อเสนอแนะหรือ

แนวทางในการดำเนินการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สูงสุดของเด็ก (The Best Interests of the Child)

๒) กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๑) มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การกำหนดกลไกหรือมาตรการรองรับสำหรับเด็กเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย สอดคล้องกับพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไป ให้เด็กเข้าสู่กระบวนการที่เหมาะสม ทั้งด้านการสงเคราะห์ คุ้มครอง ช่วยเหลือ และแก้ไข โดยมุ่งที่ประโยชน์ของเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด และสังคมโดยรวมเป็นหลัก ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงสรุปข้อเสนอ ในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยการเสนอ “ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญา) ทั้งหมด ๒ มาตรา ดังนี้

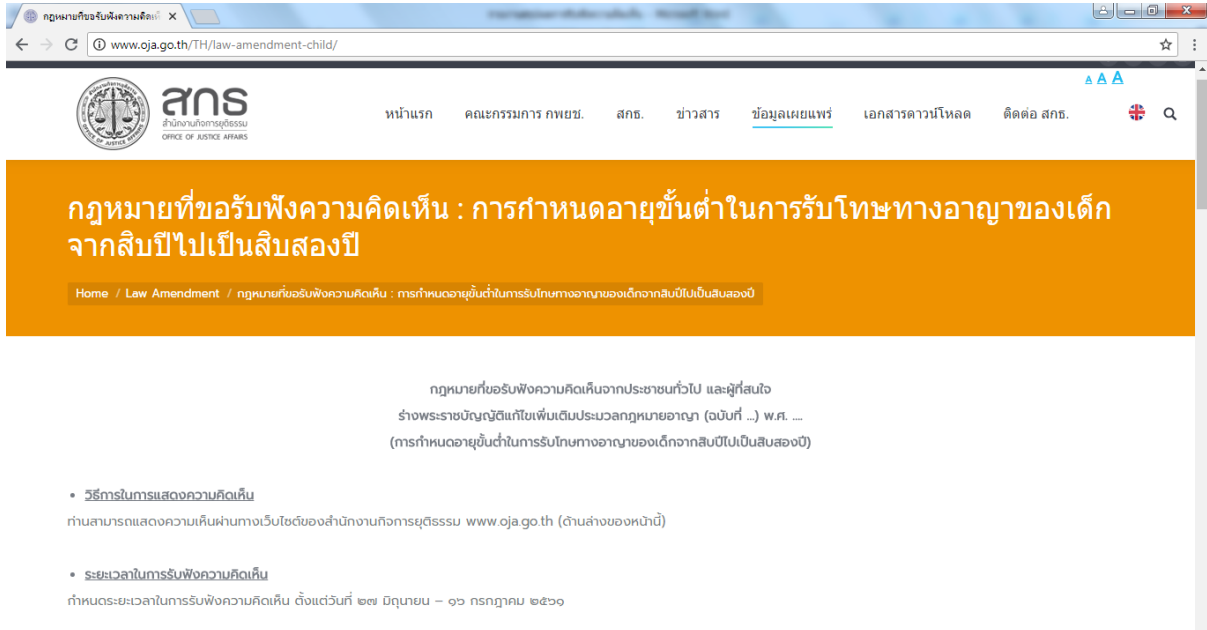
(๑) แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง ความว่า “เด็กอายุไม่เกินสิบสองปี กระทำการอัน กฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ”

(๒) แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ความว่า “เด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จำดำเนินการ ดังต่อไปนี้...”

สำนักงานกิจการยุติธรรม
กระทรวงยุติธรรม

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี)

๑. รับฟังความคิดเห็นผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานกิจการยุติธรรม
www.oja.go.th และผ่านทาง http://lamp.oja.go.th/ (เว็บไซต์รู้กฎหมายของสำนักงานกิจการยุติธรรม)
ระหว่างวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

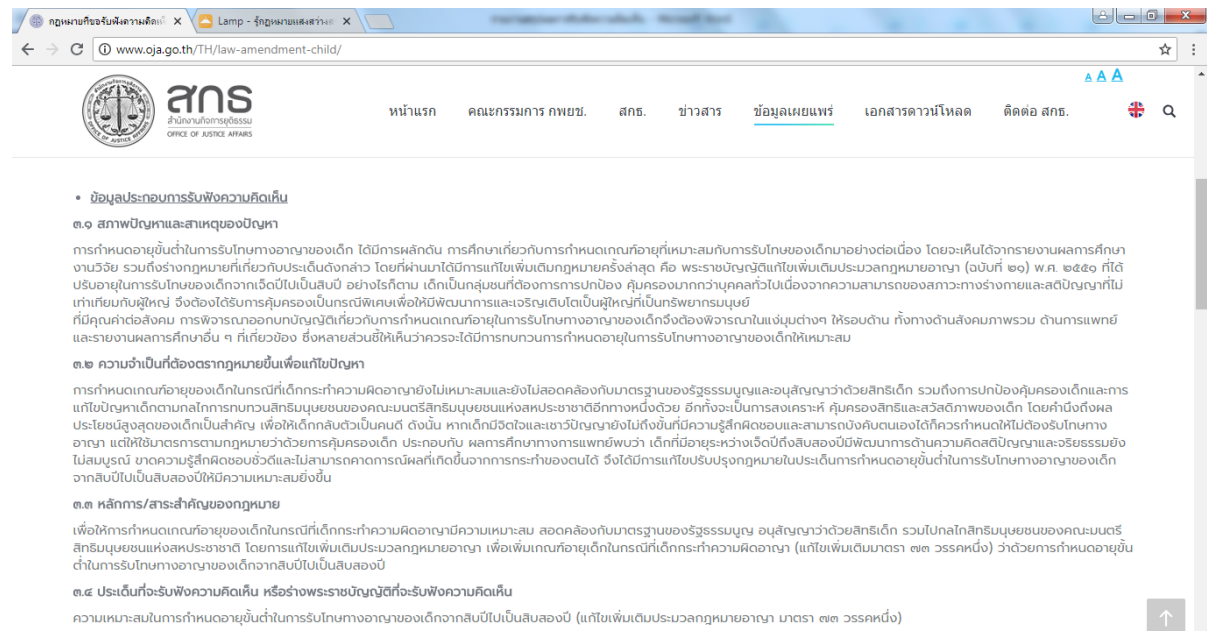

กฎหมายที่ขอรับฟังความคิดเห็น : การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี

Home / Law Amendment / กฎหมายที่ขอรับฟังความคิดเห็น : การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี

กฎหมายที่ขอรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป และผู้ที่สนใจ
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
(การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี)

- วิธีการในการแสดงความคิดเห็น
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานกิจการยุติธรรม www.oja.go.th (ด้านล่างของหน้า)
- ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น
กำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน – ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

๓.๑ สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็ก ได้มีการผลักดัน การศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการรับโทษของเด็กมาอย่างต่อเนื่อง โดยจะเห็นได้ว่ารายงานผลการศึกษางานวิจัย รวมถึงร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว โดยที่ผ่านมามีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายครั้งล่าสุด คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้ปรับอายุในการรับโทษของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบปี อย่างไรก็ตาม เด็กเป็นกลุ่มชนที่ต้องการการปกป้องคุ้มครองมากกว่าบุคคลทั่วไปเนื่องจากความสามารถของสมองทางร่างกายและสติปัญญาที่ไม่เท่าเทียมกับผู้ใหญ่ จึงต้องได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษเพื่อให้พัฒนาการและเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นทรัพยากรมนุษย์

ที่มีคุณภาพดี สังคม การพิจารณาออกกฎหมายเกี่ยวกับกำหนดเกณฑ์อายุในการรับโทษทางอาญาของเด็กจึงต้องพิจารณาในแง่มุมต่างๆ ใหรอบด้าน ทั้งทางด้านสังคมภาพรวม ด้านการแพทย์ และรายงานผลการศึกษานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลายส่วนชี้ให้เห็นว่าควรจะมีการทบทวนการกำหนดอายุในการรับโทษทางอาญาของเด็กให้เหมาะสม

๓.๒ ความเป็นไปได้ของร่างกฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหานี้

การกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กในกรณีนี้ที่เด็กกระทำความผิดอาญาอย่างไม่เหมาะสมและยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานของรัฐธรรมนูญและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมถึงการปกป้องคุ้มครองเด็กและการแก้ไขปัญหานี้เด็กตามกลไกการกบฏสิทธิมนุษยชนของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติอีกทางหนึ่งด้วย อีกทั้งจะเป็นการส่งเสริมและสวัสดิภาพของเด็ก โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กกลับตัวเป็นคนดี ดังนั้น หากเด็กมีจิตใจและเข้าวินัยยังไม่ถึงขั้นที่มีความรู้สึกผิดชอบและสามารถบังคับตนเองได้ก็ควรกำหนดให้ไม่ต้องรับโทษทางอาญา แต่ให้ใช้มาตรการตามกฎหมายด้วยคุ้มครองเด็ก ประกอบด้วย ผลการศึกษาทางการแพทย์ว่า เด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปีมีพัฒนาการด้านความคิดสติปัญญาและจริยธรรมยังไม่สมบูรณ์ ขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและไม่สามารถคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนได้ จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในประเด็นการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปีให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓.๓ หลักการ/สาระสำคัญของกฎหมาย

เพื่อให้การกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กในกรณีนี้ที่เด็กกระทำความผิดอาญาไม่เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานของรัฐธรรมนูญ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมไปถึงสิทธิมนุษยชนของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เพื่อเพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีนี้ที่เด็กกระทำความผิดอาญา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง) ว่าด้วยการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี

๓.๔ ประเด็นที่ขอรับฟังความคิดเห็น หรือร่างพระราชบัญญัติที่จะรับฟังความคิดเห็น

ความเหมาะสมในการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี (แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง)

กฎหมายที่ฉบับพิชานเด็ก X Lamp - กฎหมายแสงสว่าง X

www.oja.go.th/law-amendment-child/

สกร สำนักงานการยุติธรรม OFFICE OF JUSTICE AFFAIRS

หน้าแรก คณะกรรมการ กทช. สกธ. ข่าวสาร ข้อมูลเผยแพร่ เอกสารดาวน์โหลด ติดต่อ สกธ.

ดาวน์โหลด ร่างกฎหมาย

06/Jul/2018

Share this post

1 Comment

chaiwit
09/Jul/2018 at 14:09

คิดว่าไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ อายุระหว่าง 9 - 12 ขวบ เริ่มที่จะรับรู้เรื่องอะไรหลายอย่างมากขึ้น สำคัญเพียงการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนและเป็นแบบอย่าง พร้อมทั้งมีโทษให้เด็กตระหนักถึงผลกระทบจากการที่ก่อเหตุหรือละเมิดผู้อื่นว่าสมควรได้รับผลเสียอย่างไร ถ้าทำให้กฎหมายรู้สึกเมื่อทำผิดแล้วจะได้รับโทษเช่นนั้น เด็กจะไม่กล้ากระทำผิด และปลูกฝังสำนึกได้ในวัยเด็ก ในขณะเดียวกันถ้าทำผิดแล้วได้รับการลงโทษเช่นนี้ เด็กจะเชื่อมั่นในความดี ตัวอย่างมีให้เห็นในเด็กอายุปอยที่ช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ และยังนิผลการเรียนดีเป็นต้น ก็ได้รับการยกย่องและเอ็นดูจากสังคม ดังนั้น การเพิ่มอายุของผู้รับโทษ อาจเป็นการให้ท้ายว่าทำผิดก็ยังไม่ได้รับโทษ แต่การนิยามการป้องกันที่ดีและเพิ่มบทลงโทษเป็นระดับ ขึ้นตอน อาจช่วยลดปัญหาดังนี้

กฎหมายที่ฉบับพิชานเด็ก X Lamp - กฎหมายแสงสว่าง X

lamp.oja.go.th

กฎหมาย แสงสว่างสร้างการรับรู้

หน้าแรก รู้จัก LAMP กรอบกฎหมาย สื่อความรู้ แบบสอบถาม บัญชีรายชื่อกฎหมาย ติดต่อเรา

รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี)

๑. วิธีการในการแสดงความคิดเห็น

ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานการยุติธรรม www.oja.go.th หรือ <http://lamp.oja.go.th/>

๒. ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

กำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน - ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๓. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น : สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็ก ได้มีการผลักดัน การศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์อายุที่เหมาะสมกับการรับโทษของเด็กมาอย่างต่อเนื่อง โดยจะเห็นได้จากรายงานผลการศึกษางานวิจัย รวมถึงร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องประเด็นดังกล่าว โดยที่ผ่านมามีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังนี้

กฎหมายที่ฉบับพิชานเด็ก X Lamp - กฎหมายแสงสว่าง X

lamp.oja.go.th

กฎหมาย แสงสว่างสร้างการรับรู้

หน้าแรก รู้จัก LAMP กรอบกฎหมาย สื่อความรู้ แบบสอบถาม บัญชีรายชื่อกฎหมาย ติดต่อเรา

ความเหมาะสมในการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี (แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง)

☐ เหมาะสม

☐ ไม่เหมาะสม

☐ อื่นๆ: _____

ร่างกฎหมาย

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เพื่อเพิ่มระดับอายุเด็กในการมีได้กระทำความผิดอาญา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง)

เหตุผล

๒. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี) เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมปีปี ๒๐๖ โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ

ข่าวสำนักงานกิจการยุติธรรม OFFICE OF JUSTICE AFFAIRS

ยกระดับกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย
เพื่อให้คนไทยยอมรับและเชื่อมั่นในระบบความยุติธรรม

@weareoja

สำนักงานกิจการยุติธรรมไทย

27 มิถุนายน 2561

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี)

วันที่ 27 มิถุนายน 2561 เวลา 09.30 น. นายวัลลภ นาคบัว ผอ.สทช. ได้ให้เกียรติเป็นประธานการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี) โดยมี ผอ.สทช.ร่วมนำเสนอข้อมูลทางวิชาการ หลักการและเหตุผลของร่างกฎหมายต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้ **countdown 1** ที่ประชุมเห็นพ้องกับการเสนอร่างกฎหมาย และการศึกษาแนวทางการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี ที่ สทช. เสนอ **countdown 2** การพิจารณาออกบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับผิดชอบทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ครอบคลุมในด้านการคุ้มครองสิทธิเด็กตามมาตรการและกลไกระหว่างประเทศ การแก้ไขปัญหาระบบ การใช้มาตรการการมีส่วนร่วมของครอบครัว การกำหนดกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กที่เหมาะสม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น **countdown 3** ควรมีการเชื่อมโยงกระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกระบวนการที่มารองรับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปี รวมทั้งการพิจารณามาตรการทางเลือกที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งกระบวนการแรก รับ ส่งต่อ ฟันฟู แก้ไข และการกลับคืนสู่สังคม เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กด้วย light bulb ทั้งนี้ ให้มีการผลักดันร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวในระยะต่อไป โดยให้มีการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม ในประเด็น เกี่ยวกับอาชญาวิทยา แนวทางการแพทย์ จิตวิทยาครอบครัวไทย จิตวิทยาเด็ก สภาพสังคม วัฒนธรรม รวมไปถึงแนวทางการแก้ไข ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและทำให้การจัดทำข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการดำเนินการกำหนดอายุขั้นต่ำในการรับโทษทางอาญาของเด็กจากสิบปีไปเป็นสิบสองปีมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สูงสุดของเด็ก (The Best Interests of the Child)

ojawebmaster@oja.go.th
justicechannel.tv@gmail.com

Tel. 0 2141 3754 // Fax 0 2143 8354

สำนักงานกิจการยุติธรรม อาคารรัฐประศาสนภักดี
ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

